

(Lovforslag nr. L 99. Fremsat 17/11 77. Første behandling 22/11 77. Betænkning 2/12 77. Anden behandling 6/12 77).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 130 stemmer mod 31; 5 stemte hverken for eller imod.

Formanden

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den sidste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af:

Forslag til finanslov for finansåret 1978 (1. april-31. december 1978).

(Lovforslag nr. L 101. Fremsat 30/11 77).

Formanden:

Taletiden er aftalt til 20 minutter i første omgang og 10 minutter i anden omgang.

Forhandling

Erling Olsen (S):

Det forslag til finanslov, som er fremsat, rummer ikke noget nyt udspil fra regeringen. Bortset fra enkelte mindre poster registrerer det blot i tørre tal, hvad et flertal af partier gennem en lang række forlig er blevet enige om.

Tallene er store, meget store, og større end mange af os havde forestillet os for nogen tid siden. Derfor melder tre spørgsmål sig. For det første: hvorfor er tallene blevet så store? For det andet: er det rigtigt, at vi har ladet dem blive så store? Og for det tredje: hvad skal vi gøre ved det?

Det, der bekymrer en socialdemokrat allermest, er naturligvis, at man ved budgetlægningen har måttet tage udgangspunkt i så høje tal for arbejdsløsheden. Hvorfor er disse tal blevet så høje? Hvorfor skal vi nu efter

en menneskealder med høj og stabil beskæftigelse i den vestlige verden atter plages af arbejdsløshed? Er det kapitalismens krise, som igen er over os, eller hvad er det?

Det er jo svært at sige, men går man finanslovsforslaget efter i sømmene, det vil sige anmærkningerne, så får man ikke indtryk af, at vi lever i noget råt, kapitalistisk samfund, men i en moderne blandingsøkonomi, der spænder et sikkerhedsnet ud under hver enkelt borger og værner om de værdier, der ikke kan måles i penge. Omkring 45 pct. af alt, hvad vi tjener her i landet, passerer de offentlige budgetter, og ud over at karakterisere det samfund, vi lever i, er den offentlige sektors størrelse også et betydeligt stabiliserende element i vores økonomi.

Når krisen i 1970'erne ikke bliver så dybtgående som i 1930'erne, så skyldes det ikke mindst, at så stor en del af samfundet er holdt mere eller mindre uden for markedskonomen. Men det grundlæggende problem er, at vi ikke længere kan sikre en høj og stabil beskæftigelse ved den hidtidige arbejdsdeling imellem finans- og pengepolitikken på den ene side og markedsmekanismen på den anden side. Der må lidt mere styring til. Det har vist sig i alle vestlige lande. Hvorfor? Jo, fordi den blotte udpumpning af købekraft har skabt et inflationsproblem, som man i en lang række betydende lande er blevet meget bange for, så bange, at man holder igen på væksten og affinder sig med en vis arbejdsløshed for at holde prisstigningerne nede. Det var allerede tydeligt, før energikrisen kom, og da den så kom, strammede man yderligere til i de store lande, og så udviklede den internationale krise sig.

I begyndelsen havde vi et håb om, at krisen blev kortvarig, og så søgte vi gennem nedsættelse af momsen osv. at ride stormen af og vente på omslag. Finansministeren har peget på, at vi da også fik 60.000 mennesker ekstra i arbejde; men krisen kom til at vare længere, end vi troede, og vores økonomiske politik måtte lægges om af hensyn til betalingsbalancen.

Vi var nået til, at vi ikke længere kunne tillade os at tilsidesætte hensynet til betalingsbalancen af hensyn til den øjeblikkelige beskæftigelsessituation. Gjorde vi det, så ville vi ganske enkelt ikke kunne låne det, vi skulle, i udlandet, og så ville beskæftigelsen for alvor komme i fare. Derfor måtte vi i stedet